

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gáspár Endre ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, dr. Kovács Szabolcs László ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (címe) II. rendű és III.rendű alperes neve (címe) III. rendű alperes ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. április 16. napján hozott 17.P.27.542/2001/96. számú ítélete ellen a felperes részéről 99. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja.

A felperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 731.250 (hétszázharmincegyezer-kétszázötven) forintra leszállítja, a fennmaradó 18.750 (tizennyolcezer-hétszázötven) forint illeték megtérítésére az I. rendű alperest kötelezi az állam javára külön felhívásra.

Mellőzi az I. rendű alperes kötelezését a közbenső ítélet elleni fellebbezési illeték megfizetésére, helyette a felperest kötelezi, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az elutasítás a felperes keresetére vonatkozik és a II. és III. rendű alpereseket megillető költség helyesen elsőfokú perköltség.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 92.400 (kilencvenkétezer-négyszáz), a II. rendű alperesnek 168.000 (százhatvannyolcezer), a III. rendű alperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperest 661.375 (hatszázhatvanegyezer-háromszázhatvanöt) forint, az I. rendű alperest 1.125 (ezeregyszáz-huszonöt) forint fellebbezési illeték megtérítésére kötelezi az állam javára külön felhívásra az abban megjelölt időben és módon.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A II. és III. rendű alperesek az I. rendű alperes gyermekei, a felperes és az I. rendű alperes a Fővárosi Bíróság 2005. március 26-án hozott 17.P.27.542/2001/48. számú közbenső ítélete és Fővárosi Ítéletábrla 2005. július 12-én hozott, az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyó 1.Pf.20.518/2005/4. számú közbenső ítéletének megállapítása szerint 1992 májusától 1998. október 18-ig a Ptk. 578/G. § (1) bekezdése szerinti élettársak voltak.

A jogerős közbenső ítéletben megállapított tényállás szerint az élettársak 1991 nyarán ismerkedtek meg, a felperes 1991 őszén beköltözött az alperesek tulajdonában álló (alperesek címén) lévő ingatlanba. Beköltözésével a jogviszony fogalmi elemei közül az érzelmi kapcsolat és a közös háztartásban élés megvalósult. A felperes és az I. rendű alperes közös gazdasági célja az ingatlanban egy panzió jövőbeni közös üzemeltetése volt. Megállapodtak abban, hogy egyéni vállalkozóként a felperes vezeti a panziót, korábbi munkakörét és nyelvtudását hasznosítva közreműködik a vendégkör biztosításában, fogadásában, az I. rendű alperes pedig ellátja az adminisztratív feladatokat. A megállapodás kiterjedt arra is, hogy a panzióból befolyt jövedelemből azonos arányban részesülnek. A felperes azonban nem bizonyította a panzió 1992 májusi megnyitását megelőző időszakban a közös gazdálkodást, a jövedelmek közös célra történő felhasználását.

A felperes keresetét többször módosította, a jogerős közbenső ítélet meghozatalát követően előterjesztett végleges keresetében az azonos szerzési arány alapul vételével kérte az élettársi vagyonközösség megosztását.

- Kérte az I. rendű alperes kötelezését a (alperesi címen lévő) ingatlanon végzett 3.500.000 forint értéknövekményt eredményező beruházás megtérítésére. Állította, hogy az ingatlanon az együttélés ideje alatt új garázs létesült, a meglévő garázból alakult a panzió étterme, sörözője. A tetőtéri részben befejeződött az önálló apartman kialakítása, a párnafákra pozdorja burkolatot helyezett el, megtörtént az ingatlan szennyvízközműbe történő bekötése, a parkolóhelyek kialakítása és a kertrendezés, ezen belül 25 db tuját ültetett, sövényt létesített és füvesített.

- Kérte az élettársi vagyonközösségbe tartozó ingóságok megosztását és volt élettársa kötelezését ingó értékkiegyenlítés megfizetésére. Nem vitatta, hogy az életközösség megszakadásakor az I. rendű alperes részére 3.300 USA dollárt kiegyenlített. Állította, hogy az életközösség létesítésekor az I. rendű alperesnek 900.000 forintot, 1.500 DM-t és 3.600 USA dollárt átadott. Az életközösség megszakadásakor az élettársak megállapodása alapján az ingatlanból való kiköltözése fejében az I. rendű alperes részben visszaadta a kapcsolat létesítésekor átadott deviza egy részét. A felek a perben az ingóságok megosztása tárgyában részegyezséget kötöttek.

- A felperes kérte annak megállapítását is, hogy a II. rendű alperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott (cím) alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetősége elsődlegesen élettársi vagyonközösség jogcímén megilleti. Hivatkozása szerint az élettársak az

együttélés alatt kötött adásvételi szerződéssel élettársi közös vagyontól vásárolták a II. rendű alperes nevére az ingatlant.

Másodlagosan, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetében a Ptk. 582. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozással az (cím) ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadára ajándék visszakövetelése jogcímén, a Ptk. 582. § (1) és (3) bekezdésére alapítottnan érvényesített tulajdoni igényt.

A III. rendű alperestől a Ptk. 582. § (1) és (3) bekezdése szerinti ajándék visszakövetelése jogcímén az élettársi kapcsolat alatt élettársi közös vagyontól a III. rendű alperes tanulmányaira fordított 2.781.950 forint megfizetését igényelte.

Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy az életközösség megszakadásakor megtörtént az élettársi közös vagyon elszámolása, ennek eredményeként a felperesnek 3.500 USA dollárt átadott. A teljes körű elszámolás hiányára vonatkozó megállapítás esetén is alaptalan a (alperesi cím alatti) ingatlanra vonatkozó megtérítési igény, mert az I. rendű alperes a panzió kialakításával kapcsolatos munkálatokat, a garázs létesítését az élettársi kapcsolat kezdete előtt elvégezte, ennek költségeit saját vagyonából fedezte. A felperes értéknövekményt eredményező beruházási munkálatokban nem vett részt. Elismerte, hogy a padlástérben a felperes végezte el az aljzatként szolgáló pozdorja táblák párnafákra csavarozását, segített a csatorna bekötéséhez szükséges árok ásásában, annak visszatöltésében, két köbméter habarcsot kevert, tujákat ültetett és gypesített, összesen a perben kirendelt igazságügyi szakértő által megállapított 167.500 forint értékben. Kérte ennek beszámítását az általa kiegyenlített 3.500 USA dollárba.

Az (cím) alatti ingatlan vételárát néhai házastársa halála után felvett kártérítés és szülei által nyújtott ajándékból fedezte.

A II. és III. rendű alperesek ellenkérelmükben az I. rendű alperes által felhozott indokra hivatkozással a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes kereseti kérelmeit elutasította. A felperest a II. rendű alperes részére 318.000 forint, a III. rendű alperes javára 166.920 forint ügyvédi költség, az állam javára a felperest 750.000 forint kereseti illeték, az I. rendű alperest 24.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indokolása szerint a volt élettársak szerzésben való közreműködési aránya azonos mértékű. A felek megállapodtak abban, hogy élettársi közös, egymás közötti egyenlő arányú jövedelemnek kizárólag a panzió bevételét tekintik, a meghaladó jövedelmek pedig nem tartoznak a közös vagyonhoz. Az együttélés ideje alatt az élettársak munkaviszonyban nem álltak. A felperes 1992-től 1998. év végéig jövedelemadó bevallásaiban jövedelemként összesen 1.643.528 forint vállalkozói kivétet jelentett be, míg az I. rendű alperes árva ellátás, baleseti járadék, kártérítés és családi pótlék címén összesen 8.195.302 forint bevételre tett szert, de a megállapodásra figyelemmel a panzióból a felperessel azonos mértékű jövedelmet is szerzett. A volt élettársak a teljes bevételt nem könyvelték le, de abból fedezték a teljes ingatlan fenntartási és a közös háztartás költségeit és valamennyi felmerülő munkát, így a

háztartási munkát is közösen végezték.

A volt élettársak élettársi kapcsolatuk kezdetekor 1992. május 20-án nyitották meg a panziót, a családi ház a panzió üzemeltetésére készen állt, vendégek fogadására alkalmas volt. A nyitáskor a régi garázs reggeliző helységgé átalakítása, a csatorna bekötés, a garázs kialakítása megtörtént. A felperes a perben nem bizonyította, hogy az általa állított munkálatokat az élettársi kapcsolat alatt végezték és annak fedezete a volt élettársak közös vagyona volt. A tanúvallomások alapján nem volt tisztázható, hogy az új garázs építésére, a szennyvízrendszerre történő bekötésre mikor került sor. A felperes személyes meghallgatása során maga adta elő, hogy a garázs átalakítása és a csatornabekötés már a panzió megnyitása előtt megtörtént. Ugyanakkor a felperes szakemberek nyilatkozatával bizonyította, hogy a burkolás, a pozdorja lemezek elhelyezése az élettársi kapcsolat létesítését megelőzően megtörtént, 1992 május 18-án pedig már kérte az építési engedély alapján a lépcsőház toldalék és a tetőtérre vonatkozó használatbavételi engedély megadását. A fűvesítés, a sövény telepítése pedig az élettársi kapcsolatra tekintettel nyújtott, a felperes javára el nem számolható szívességi szolgáltatásnak minősül. A felperes munkájának értékét az I. rendű alperes elismerésére figyelemmel állapította meg 167.500 forint értékben. A kapcsolat megszakadásakor a felperes elismerése alapján átadott 3.300 USA dollár a közös vagyon részbeni elszámolása volt. A felperes nem bizonyította az élettársi kapcsolat létesítésekor az állított forint és deviza átadását, az I. rendű alperesnek az életközösség megszakadása utáni, a személygépkocsival kapcsolatos elszámolási igénye pedig a teljes körű vagyoni elszámolásra vonatkozó állítását cáfolja. A felperes az élettársi közös vagyon elszámolása az I. rendű alperes 167.500 forint összegű elismerését meghaladóan megkapta az átvett dollár forintegyenlegét 717.190 forint összegben, a volt élettársak az ingó vagyont teljes körűen megosztották, a felperes kielégítést nyert.

Alapítván az (cím) alatti ingatlan tekintetében a felperes élettársi vagyontársaság jogcímén érvényesített igénye. A Ptk. 587/G.§ (1) bekezdése szerinti dologi igény kizárólag az élettársak egymás közötti belső jogviszonyában érvényesíthető. Az ingatlan eladója 1995. február 11-én 500.000 forint foglalót vett fel, a február 22-én kötött adásvételi szerződés pedig rögzíti, hogy a vevő a 2.000.000 forint vételárat kiegyenlítette. A volt élettársak - a felperes nevében álló bankszámláról történt felvétellel - 462.480 forint élettársi közös vagyont az ingatlan vételárára fordítottak, további élettársi közös vagyoni ráfordítást azonban a felperes nem bizonyított. A felperes tehát saját vagyona rovására 231.240 forintban részesítette a II. rendű alperest. Az ajándék visszakövetelése törvényi feltételeinek és a PK 96. számú állásfoglalásban foglaltak fennállását azonban nem bizonyította. A felperes feltevése - az I. rendű alperessel életük végéig élettársi kapcsolatban élnek, és a későbbiekben az ő gyermeke részére is vásárolnak ingatlant - nem értékelhető az ajándékozó és a megajándékozott jogviszonyában. A felperes a III. rendű alperes javára szóló ajándékozást nem bizonyította, de ennek igazolása esetén sem állapítható meg a visszakövetelés törvényi feltételeinek megléte.

Az elsőfokú bíróság a pernyertesség, pervesztesség alapján rendelkezett a kereseti illeték, a közbenső ítélet elleni fellebbezési illeték és elsőfokú perköltség viseléséről. A felperes a

jogalap körében pernyertes, ezért a 24.000 forint illeték az I. rendű alperest terheli. Pervesztes az élettársi közös vagyon megosztása, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett 5.300.000 forint és a III. rendű alperessel szemben érvényesített 2.781.950 forint pertárgyértékű kereset tekintetében. Ezért az elsőfokú bíróság 750.000 forint kereseti illeték, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján a II. rendű alperes javára 318.000 forint, a III. rendű alperes részére 166.920 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak részbeni megváltoztatását kérte. Az ítélet tábla az I. rendű alperest a (alperesek címén lévő) ingatlanon végzett beruházások megtérítése fejében 3.500.000 forint megfizetésére kötelezze, állapítsa meg, hogy a (cím) alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét ajándék visszakövetelése jogcímén megszerezte. Kötelezze az I. és a II. rendű alperest a perrel felmerült költségei megtérítésére, mérsékelje a III. rendű alperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét, és a kereseti illetéknek a volt élettársak közötti azonos arányú megosztásáról rendelkezzen. Érvei szerint

- a panzió üzemeltetése érdekében az alperessel közösen alakították át a régi garázst, építettek garázst és elvégezték a csatornába való bekötést.
- az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy 1992. év májusában a panzió üzemeltetésre készen állt, az I. rendű alperes éppen néhai férje halála miatt nem tudta a korábban tervezett panzióval kapcsolatos munkálatokat befejezni. 1992. november 4-én a felperes terjesztett elő kérelmet a panzió működési engedélyének megadása iránt.
- M.S., M.G. vallomása bizonyítja, hogy a felperes részt vett az emeleti vendégszobák kialakításában, a fürdőkabinok elhelyezésében. B.Mné, B.Vné, valamint Sz.B. tanúvallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a söröző kialakítása, a garázs építése, az emeleti munkák elvégzése az együttélés alatt történt. A munkálatok fedezetét az életközösség kezdetekor általa átadott készpénz biztosította. A felperes a vagyonszaporulattal jogalap nélkül gazdagodna.
- Az elsőfokú ítéletnek a közös jövedelemre vonatkozó megállapítása is téves, mert a panzió teljes bevétele nem könyvelték el. Az I. rendű alperes a kereset elutasítása esetén a közös beruházásokkal jogalap nélkül gazdagodna.
- A (cím) alatti ingatlan vásárlásánál 462.480 forintot adott át az eladónak, és a lakásvételre fordították az 1995. március 24-én felvett közös vagyonba tartozó 4.200 DM-t. Vagyoni hozzájárulását igazolta és valamennyi okirat aláírásakor jelen volt.
- Téves az elsőfokú perköltség és a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezés. Keresetének az élettársi jogviszony fennállása volt jogi alapja, ebben pedig az I. rendű alperes tagadásával szemben pernyertes lett. Méltánytalan, hogy a bíróság valamennyi alperes javára marasztalta túlzott mértékű elsőfokú perköltség megfizetésére, figyelemmel az alperesek közötti hozzátartozói kapcsolatra és arra, hogy mindhárom alperes képviselőjében egy ügyvéd jár el.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Érveik szerint

- a felperes által állított munkavégzések időszakában a közös gazdálkodás valamennyi eleme hiányzott. Az I. rendű alperes bizonyította, hogy az étkező kialakítását költségén

szakemberek végezték el. A csatornabekötés pedig a kommunális fejlesztés részeként valósult meg. A panzió működési engedélykérelmét 1992. november 4-én az I. rendű alperes nyújtotta be, az illetékes polgármesteri hivatal 1992. november 8-án vette tudomásul a bejelentését. A perben a felperes is elismerte, hogy 1992. májusában a panzió a vendégek fogadására készen állt. Az alperesek 1992. május 18-án terjesztettek elő kérelmet a kiadott építési engedély alapján a lépcsőház-toldalék, és tetőszerkezet vonatkozásában a használatbavételi engedély megadása iránt.

- A fellebbezésben hivatkozott tanúvallomások a felperes állításától eltérően a felperes elenyésző és jelentéktelen munkavégzését bizonyítják.

- A felperes az életközösség létesítésekor készpénzt nem adott át az I. rendű alperesnek. A panzió működéséhez szükséges munkák már elkészültek, illetve a még hátralévő munkához szükséges anyagokat az I. rendű alperes saját vagyonából megvásárolta.

- Az életközösség megszakadásakor a kapcsolat felszámolása, végleges rendezése érdekében fizettek a felperes részére 3.500 USA dollárt. Az alperesek nem gazdagodtak a felperes kárára, különösen nem jogalap nélkül, hiszen az elsőfokú ítéletből kitűnően az I. rendű alperes az élettársi vagyunközösség megosztása eredményeként a felperessel szemben igényt nem érvényesített.

- A (cím) alatti ingatlan tekintetében a felperes a pénz felvételén túl nem bizonyította, hogy a vételár egy részét a II. rendű alperesnek ajándékozta, aki azt el is fogadta. Az I. rendű alperes a teljes vételárat 1995. február 22-én kiegyenlítette, a 4.200 DM felvételére pedig csak március 24-én került sor.

- A felperes keresetében az élettársi vagyunközösség megszüntetését kérte, ezért az alpereseket megillető perköltség mértékéről és viseléséről a kereseti kérelme, a vonatkozó IM rendelet szabályai alapján, nem pedig a méltányosság alkalmazásával, az alperesek között fennálló hozzátartozói kapcsolatra figyelemmel kell dönten.

A fellebbezés a per fő tárgya tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a volt élettársak ellentétes előadásának, a kihallgatott tanúk vallomásának, a perben kirendelt szakértő véleményének és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok adatainak egymással való egybevetése, azok okszerű, logikus, ellentmondástól mentes, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelése alapján, megalapozottan állapította meg a tényállást, a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyításai kötelezettség főszabályának helyes alkalmazásával értékelte a felperes terhére az általa állított tények bizonyítatlanságának következményeit és érdemben helyes döntéssel utasította el - helyesen - a keresetet. Az ítélet tábla a per fő tárgya tekintetében hozott érdemi döntést alátámasztó ténybeli és jogi okfejtéssel is egyetért, e körben visszautal az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes indokokra.

A fellebbezési érveléssel szemben a perben a felperes csak állította, de az I. rendű alperes tagadásával szemben nem bizonyította, hogy az életközösség létesítését követően a volt élettársak a felperes külön vagyonának felhasználásával végezték el az alperesek tulajdonában álló ingatlanon a panzió működéséhez szükséges, még hátralévő munkálatokat. A felperesnek a különvagyon létre, felhasználására, az állított munkálatok elvégzésének időpontjára vonatkozó előadását a fellebbezésben hivatkozott tanúk

vallomása nem támasztotta alá, ezért az elsőfokú bíróság részletesen indokolt döntésének megfelelően a felperes javára kizárólag az I. rendű alperes által elismert munkálatok értéknövekménye számolható el. Az elsőfokú bíróság helytállóan érvelt azzal is, hogy a felperes a Budai Központi kerületi Bíróságon indult perben személyes meghallgatásakor maga adta elő; a panzió 1992 májusában a vendégek fogadására készen állt.

A Ptk. 361. § (1) bekezdésében meghatározott jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása csak három együttes (konjunktív) feltétel meglétében, akkor kerülhet szóba, ha valaki más rovására, jogalap nélkül, kimutatható vagyoni előnyhöz jutott. Nem alkalmazható tehát e jogszabály akkor, ha nincs juttatás, ehhez képest nincs vagyonszaporulat, vagy ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok alapján, adott esetben az élettársak közös tulajdonszerzésére vonatkozó, Ptk. 578. § -a szerint elbírállható. A felperes a perben egyrészt nem bizonyította a juttatást, de azt sem, hogy ennek eredményeként az I. rendű alperes gazdagodott és ugyanakkor következetesen arra hivatkozott, hogy a vagyonszaporulatot eredményező anyagi hozzájárulását és személyes munkavégzését az élettársi kapcsolat fennállása alatt nyújtotta. A felperes vagyónak terhére nyújtott juttatás, ebből következően az I. rendű alperes oldalán a vagyonszaporulat hiánya és az élettársi jogviszony bizonyított fennállása tehát a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazását kizárja.

A felperes a (cím) alatti ingatlanra vonatkozó tulajdoni igényt a fellebbezésben kizárólag ajándék visszakövetelésének jogcímén érvényesítette. Nem fellebbezett ténymegállapítás, hogy a volt élettársak 462.480 forint vételárrészt élettársi közös vagyonból fedeztek. A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt adásvételi szerződés tartalmával szemben a vételárra történő további közös vagyoni ráfordítás tényét a banki bizonylat nem igazolja. Az adásvételi szerződésből kitűnően a vevő a teljes vételárat 1995. február 22-én kiegyenlítette, ezért a 4.200 DM felvételéről szóló bizonylat kizárólag annak az alperesek által sem vitatott ténynek a bizonyítására alkalmas, hogy a felperes a nevén álló bankszámláról a teljes vételár kiegyenlítése után, 1995. március 24-én 4.200 DM-t vett fel. A felperes ezért az ajándék visszakövetelési jogát kizárólag a 231.240 forint ajándéknak megfelelő tulajdoni hányad tekintetében érvényesítheti.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében a szerződést a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítása hozza létre. Nem vitás, hogy a szerződéskötési szándékot különböző célok és megfontolások motiválják. Fontos egyéni és társadalmi érdek fűződik azonban ahhoz, hogy a szerződések alapján létrejött jogi helyzetek kellő indok nélkül egyoldalúan ne kerüljenek felszámolásra. Ez a jogelv érvényesül az ajándékozási szerződések esetében is, melyekben az ajándékozó részéről biztosított ingyenes előny juttatásának és elfogadásának alapja a felek megállapodása. A törvény ezért csak lényeges és komoly, a Ptk. 582. §-ában meghatározott okok fennállása esetén ad lehetőséget az ajándék eredményes visszakövetelésére. Az erre alapot adó tények bizonyítási kötelezettsége a már hivatkozott Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az ajándékozót terheli.

A Ptk. 582. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív törvényi feltételek - a meglévő ajándék, melyre az ajándékozó létfenntartása érdekében van szükség és annak

visszaadása a megajándékozott létfenntartását nem veszélyezteti - fennállását a felperes nem bizonyította. A perben feltárt jövedelmi és vagyoni helyzet a felperes megélhetését megfelelő színvonalon biztosítja, így az ajándékot azon a jogcímen, hogy arra létfenntartása érdekében szüksége van, eredményesen nem követelheti vissza.

A feltevés meghíúsulására alapított visszakövetelésre nézve a Ptk. 582. § (3) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság PK 76. sz. állásfoglalása ad részletes útmutatást. Kiemeli, hogy az ajándékozás alapjául szolgáló feltevés végleges meghíúsulása miatt csak akkor követelhető vissza az ajándék, ha az ajándékozás összes körülményeire kiterjedő vizsgálódás alapján az állapítható meg, hogy valamely lényeges körülményre vonatkozó feltevés indította az ajándékozót az ajándékozásra, és e feltevés nélkül az ajándékozásra kétséget kizáróan nem került volna sor. A peradatokból egyértelműen megállapítható, hogy a felperest az ajándékozásra az élettársi kapcsolat életre szóló fenntartása, és az élettársak közötti megállapodás alapján valamennyi gyermek - a felperes leánya és a II-III. rendű alperesek - lakáshelyzetének biztosítása indította. Az elsőfokú bíróság helyesen érvelt azzal, hogy a felperes feltevése nem a II. rendű alperes magatartása miatt hiúsult meg. A megajándékozottnak nyilvánvalóan nem lehetett befolyása arra, hogy a felperes és édesanyja élettársi kapcsolata a jövőben miként alakul, az élettársak közös vagyonból ingatlanvásárlással biztosítják-e vagy sem a felperes leánya, illetve testvére, a III. rendű alperes lakhatását. Az ítélezési gyakorlat következetes abban, hogy az ajándék visszakövetelését nem teszik lehetővé az ajándékozónak a körülmények jövőbeni kedvező alakulásával kapcsolatos olyan elképzelései, amelyek a megajándékozott személyétől és magatartásától teljesen függetlenek, amelyekre ezért a megajándékozottnak nem is lehet befolyása (BH1997.442.).

Részben alapos a kereseti illeték viselésére vonatkozó fellebbezés.

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. A Pp. 25. § (3) bekezdése szerint ha a felperes több alperes elleni követeléseit érvényesíti, a pertárgy értékének megállapításánál az összes követelést össze kell adni. Az Itv. 39. § (1) bekezdése szerint az illeték alapja az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke, ha a pertárgyának értéke a fél nyilatkozata alapján emelkedik, az illeték alapját a felemelt érték szerint kell megállapítani. A pertárgy értékének a fél által történő leszállítása vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének nincs helye (Itv. 41. § (2) bekezdése).

A felperes a 6. és 7. sorszám alatt előterjesztett felemelt kereseti követelésének megfelelően a pertárgy értéke az alperesekkel szemben érvényesített követelések együttes összege. A felperes azonban a (cím) alatti ingatlanra két egymástól kölcsönösen függő, illetve kizáró keresetet terjesztett elő, amelyek közül végső soron kielégítést csupán az egyik kereset nyerhetett volna, ezért ugyanazon igény után egy pertárgyértéket és illeték alapot kell figyelembe venni.

A kifejtettekből következően a kereset pertárgy értéke 21.146.900 forint - amelyből az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset pertárgyértéke 11.365.000 forint

(10.000.000 forint tulajdoni igény, 400.000 forint kötelmi igény az (alperesek címén lévő) ingatlanra, 965.000 forint ingó értékkiegyenlítés), a II. rendű alperessel szembeni kereset pertárgyértéke 7.000.000 forint (a (cím) alatti ingatlanra vonatkozó tulajdoni igény), a III. rendű alperessel szemben érvényesített keresetét kerekítve 2.781.900 forint - és a kereseti illeték, illetőleg a perköltség mértékének is ehhez az értékhez kell igazodnia. Közömbös tehát az ellenérdekű fél tagadásával szemben a jogalap - az élettársi jogviszony - fennállásának sikeres bizonyítása.

A felperes keresete 20.181.900 forint pertárgyérték erejéig eredménytelen maradt, a volt élettársak az ingóságok megosztását pedig perbeli részegyezséggel rendezték. A kereset benyújtásakor hatályos Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 750.000 forint kereseti illetékből egyrészt 95 %-os pervesztességre tekintettel 712.500 forint megtérítésére köteles a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében. A PK 10. számú állásfoglalás VI/g. pontjában foglalt speciális költségviselési szabály alapján pedig az ingóságok megosztása után felmerülő 37.500 forint illetéket a volt élettársak azonos arányban viselik. Az ítélet tábla ezért a felperest terhelő kereseti illeték összegét 731.250 forintba leszállította és az I. rendű alperest a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam javára külön felhívásra 18.750 forint kereseti illeték megtérítésére kötelezte.

Fellebbezés nem érintette a közbenső ítélet elleni fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezést, az ítélet tábla azonban a Pp. 253. § (3) bekezdésének második mondatát alkalmazva a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül mellőzte az I. rendű alperes marasztalását a közbenső ítélet elleni fellebbezési illetékben, és helyette a sikertelenül fellebbező felperest kötelezte a fellebbezési illeték megtérítésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Alapítván az elsőfokú perköltség mértékét és viselését sérelmező fellebbezés. A II. rendű alperes javára - helyesen - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 5. § (1) bekezdése szerint a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapítható - 265.000 forint ügyvédi munkadíj nem éri el a 7.000.000 forint pertárgyérték 4 % -t és a hosszadalmas perben kifejtett képviselői tevékenységgel arányban áll. A felperes a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresete tekintetében is pervesztés lett, ezért a perrel felmerült költségei megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles. A 2.790.000 forint perérték 5 %-nak megfelelő 139.100 forint ügyvédi munkadíj, mint elsőfokú perköltség pedig a már hivatkozott IM rendelet 3. § (2) bekezdésére és a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel nem tekinthető túlzott mértékűnek.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezései közül a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezést a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatta, egyéb rendelkezéseit - a per fő tárgya, az elsőfokú perköltség viselése és mértéke - a rendelkező részben írt pontosítással helyben hagyta.

A fellebbezés értéke az Itv. 39. § (1) bekezdése értelmében kerekítve 11.041.900 forint (3.500.000 + 7.000.000 forint + 166.920 + 375.000), így az Itv. 46. § (1) bekezdése

szerinti fellebbezési illeték kerekítve 662.500 forint. A felperes fellebbezése az I. rendű alperessel szemben 18.750 forint (kereseti illeték) erejéig sikerre vezetett, 11.023.150 forint tekintetében eredménytelen maradt. Az ítéletért a felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes javára 3.856.200 forint, a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a II. rendű alperes részére 7.000.000 forint, a III. rendű alperes javára 166.900 forint fellebbezési érték után a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint megállapított, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíj és az ezután járó áfa megfizetésére. Az Itv. 46. § (19 bekezdése szerinti fellebbezési illeték 662.500 forint, annak viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 81. § (1) bekezdésén, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. november 20.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Puskás Péter

bíró

kiadmány hitelül: